

Teser om den Antroposofiska Socialterapien

Följande teser utarbetades under 2017 av Socialterapeutiska Arbetsgruppen (Sozialtherapeutische Arbeitsgruppe), en fackområdesgrupp inom Konferensen för Läkepedagogik och Socialterapi (Konferenz für Heilpädagogik und Sozialtherapie) vid Goetheanum, Dornach. De är tänkta att tjäna som inspiration och stöd i arbetet, som ett införande i det som rör den Antroposofiska Socialterapien samt till att inom de socialterapeutiska verksamheterna kunna arbeta med grunderna för det egna arbetet. Teserna gör inte krav på att vara fullständiga och kommer att utvecklas vidare framöver. Kritiska synpunkter, kompletteringar och förslag är uttryckligen önskade (siegel-holz@lehenhof.de).

1. Antroposofisk Socialterapi (i fortsättningen kallad 'Socialterapien') har att göra med vuxna människor, som kognitivt, psykiskt och/eller fysiskt har särskilda stödbehov. Här erbjuder den sin hjälp.
2. En väsentlig grund för Socialterapien utgörs av Rudolf Steiners *Antroposofi*. Det innebär särskilt:
  - a. Socialterapien bemödar sig om en fördjupad förståelse av människan. Utgångspunkten för detta är den antroposofiska människobilden.
  - b. Socialterapien utgår ifrån att det andliga är verklighet och införlivar detta i sitt arbete. Den uppfattar varje människa som en person med en frisk och oförstörbar väsens kärna, vars människovärde är okränkbar.
  - c. Dess etik är kristlig-humanistiskt orienterad.
  - d. Den utgår ifrån att varje människa bidrar till gemenskapen. Ingen är enbart hjälpbehövande, ingen enbart hjälpare. Människor påverkar, hindrar och berikar alltid varandra ömsesidigt.
  - e. Socialterapien har uppstått ur den antroposofiska rörelsen och är förbunden med denna på många olika sätt.
3. Socialterapien är inriktad mot de allmängiltiga mänskliga behoven för *relationer och sociala sammanhang* å ena sidan, och *personlig autonomi* å den andra.
4. Utan att vilja bagatellisera utvecklingsstörningarnas allvar och tyngd, koncentrerar sig Socialterapien på styrkorna och förmågorna hos människor med stödbehov. Den strävar efter att bakom en människas utvecklingsstörning förstå dess personlighet.
5. Den vuxna människan med stödbehov förstås inte som en som hela livet ska stödjas och behandlas med pedagogiska metoder. Så mycket mera ska man grundläggande utgå ifrån

att den man möter är *vuxen*, alltså att hen strävar efter att föra sitt liv ansvarsfullt och också *kan* det – med visst stöd.

6. Därför skall den vuxna människan – oaktat behov för hjälp och stöd – *erkännas, så som hen är*.
7. Å andra sidan ska „vuxen“ inte förstås som ett tillstånd som man uppnår vid en viss punkt, utan som en *utvecklingsprocess*. Det gäller för alla människor. *Vi är inte vuxna, utan håller hela livet på med att bli vuxna*. Som målsättning framträder biografien som lyckas. Vad en biografi som lyckas innebär, upplevs subjektivt av varje enskild människa.
8. Denna utvecklingsprocess präglas under barndomen meningsfullt genom uppfostran, socialisering och undervisning, men förs i vuxen ålder som en *bildningsprocess*, framförallt genom personen själv. I Socialterapi handlar det därför särskilt om att erbjuda möjligheter till bildning, snarare än pedagogiska åtgärder.
9. Av största vikt är det inom Socialterapi med den *beledsagande personens hållning*, som måste vara präglad av intresse, uppskattning, acceptans, ansvarsfullhet och uppriktighet. Likaledes får den beledsagande personen inte gömma sig bakom en professionell roll, utan ska hela tiden vara utmanad till fullo. I det yrkesmässiga handlandet väger *professionalitet, erfarenhet och intuition* lika mycket.
10. Varje *möte* mellan en beledsagande och en beledsagd person är av största betydelse. Idealet är att det är ett ömsesidigt möte i samma ögonhöjd, buret av respekt och ömsesidig uppskattning.
11. I grunden består det stöd som Socialterapi strävar efter att ge, i mindre grad av direkta åtgärder riktade mot den det gäller, mera av att hen erbjuds ett *livsrum* som är *hjälpamt, meningsgivande och socialt*.
12. Väsentliga områden i ett sådant livsrum är *boende, arbete och kultur*.
13. Den sociala omgivningen ska samtidigt kunna vara både *skyddsrum* och *utvecklingsrum*.
14. En sådan social omgivning skulle ursprungligen möjliggöras genom att den *inkluderande socialterapeutiska gemenskapen* bildades av människor – med och utan särskilda stödbehov – *tillsammans*. Under årens lopp har en mångfald av ytterligare gemenskapsformer utvecklats.
15. Ytterligare en viktig uppgift är att möjliggöra *delaktighet i det offentliga livet* med social inkludering som mål.
16. I valet av *metoder* som Socialterapi använder sig av är det i grunden öppet – så länge *människans värdighet* kan bevaras.

17. Det behövs en mångfald av metoder och erbjudanden för boende, arbete och det kulturella livet för att rätt kunna tillmötesgå olikheterna hos individerna. Därmed förmedlas en reell önskans- och valfrihet, möjligheten att själv kunna besluta sig för eller emot olika erbjudanden.
18. Socialterapin, så som den uppfattar sig själv, begränsar sig inte till att på ett marknadsmässigt sätt erbjuda *tjänster* till en *kund*, utan ser i både den beledsagande som i den beledsagade människan personligheter som möter varandra fullt ut.
19. Likaså strävar den socialterapeutiska gemenskapen inte efter att vara en institution, utan förstår sig själv som *socialt rum* eller *gemenskapsväsen* som utvecklas, bärs och gestaltas av samtliga medlemmar tillsammans.
20. Socialterapin är öppen för *utveckling*. Den formar sig genom att aktivt ta del i samhällsutvecklingen, utvecklingen av yrkesmässiga insikter och i dialog med den vetenskapliga specialpedagogiken.

Sozialtherapeutische Arbeitsgruppe, 17.3.2018

Freia Adam, Paula-Maria Blaxland-de-Lange, Sara Colonna, Hartwig Ehlers, Brigitta Fankhauser, Jon Geelmuyden, Juliane Gravenhorst, Andrea Kron-Petrovic, Achim Leibing, Henk Poppenk, Leonardo Schmidt, Stefan Siegel-Holz, Sonja Zausch.